Nadace Neuron ocenila Jiřího Gyrgara i talentovaného chemika Václava Vernera

19.1.2026 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

První už v osmdesátých letech otevíral Okna vesmíru dokořán, druhý je vycházející hvězdou chemie. Nadace Neuron 18. ledna 2026 ocenila v Planetáriu Praha české vědce a vědkyně – mimo jiné i astrofyzika a popularizátora Jiřího Grygara z Fyzikálního ústavu AV ČR a studenta chemie Václava Vernera, který zároveň působí v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Spin-off firma tohoto pracoviště Adalid Sciences získala cenu za propojení vědy a byznysu.

Astronom a astrofyzik Jiří Grygar je aktivním popularizátorem vědy. Od roku 1966 připravuje a pod názvem *Žně objevů* zveřejňuje přehled událostí a nových poznatků v astronomii a astrofyzice za předchozí rok. Od začátku osmdesátých let 20. století uváděl populárně-naučný pořad *Okna vesmíru dokořán*, který se vysílal celou dekádu. Je autorem knih o astronomii a mj. i autobiografie ***Dvě století v životě pozorovatele***.

Jiří Grygar působil v Astronomickém ústavu ČSAV a následně začal pracovat ve Fyzikálním ústavu ČSAV, později AV ČR. Několikrát obdržel ocenění za popularizaci vědy – v roce 1996 od organizace UNESCO, v roce 2012 od Akademie věd ČR a v roce 2016 od vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI).

Od nadace Neuron nyní získal cenu za rozvíjení lásky k vědě, která se pojí s finanční odměnou 500 tisíc korun.

Jiří Grygar

Rising Star Václav Verner a XMANi
Novinkou mezi cenami Neuron je Neuron Rising Star pro mladé vědecké talenty. Historicky prvním oceněným se stal Václav Verner, trojnásobný vítěz Mezinárodní chemické olympiády. Při studiu chemie na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze se věnuje i výzkumu v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. V roce 2025 získal cenu Česká hlavička.

„V budoucnu bych rád také studoval v zahraničí, ale zůstat chci v Česku," nastínil mladý vědec.

Václav Verner

Cena Neuron za propojení vědy a byznysu připadla spin-off firmě Adalid Sciences, která vyvinula a vylepšuje nanočástice XMANi, jež mohou sehrát klíčovou roli v genové terapii. Společnost Adalid Sciences vzešla z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR.

Hlavní cena i propojení vědy s byznysem
Hlavní cenu Neuron 2025 a částku 1,5 milionu korun získala Eva Kubala Havrdová z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Věnuje se výzkumu roztroušené sklerózy a dalších onemocnění nervové soustavy. Je průkopnicí moderní biologické léčby v Česku.

Cenu Neuron pro mladé badatele, která se pojí s částkou 500 tisíc korun, získalo sedm vědců a vědkyň, kteří zaznamenali významné výsledky ve svých oborech: Erin Claire Carson, Michal Vališka,

Václav Rozhoň (Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy), Vít Svoboda (Vysoká škola chemicko-technologická v Praze), Zuzana Hofmanová (Masarykova univerzita), Tomáš Jelínek (Ostravská univerzita / Fakultní nemocnice Ostrava) a Michal Smetana (Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy).

Text: Zuzana Dupalová, Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR
Foto: Nadace Neuron

Text je uvolněn pod svobodnou licencí Creative Commons.

https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Nadace-Neuron-ocenila-Jiriho-Gyrgara-i-talentovaneho-chemika-Vaclava-Vernera-00001